

NOTĂ INFOMATIVĂ

la proiectul Legii pentru modificarea unor acte legislative

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite.

Proiectul Legii pentru modificarea unor acte legislative a fost elaborat în vederea executării prevederilor art. 28¹ din Legea nr. 317 din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională, potrivit căruia, Guvernul trebuie să prezinte Parlamentului proiectele de legi cu privire la modificarea și completarea sau abrogarea actelor normative sau a unor părți ale acestora declarate neconstituționale.

Prin Hotărârea nr. 18 din 2 iunie 2014 „*pentru controlul constituționalității Legii nr. 109 din 3 mai 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea cu privire la Curtea Constituțională și Codul jurisdicției constituționale) (statutul judecătorilor, competențele și procedura Curții Constituționale)*”, Curtea Constituțională a declarat neconstituțională atât Legea nr. 109 din 3 mai 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative cât și unele prevederi ale articolului 25¹ al Legii nr. 317 din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și articolului 7¹ al Codului jurisdicției constituționale nr. 502 din 16 iunie 1995.

O analiză retrospectivă denotă că Legea cu privire la Curtea Constituțională și Codul jurisdicției constituționale au fost completate cu art. 25¹ și, corespunzător, art. 7¹ prin Legea nr. 82 din 18 aprilie 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Modificările operate au introdus conceptul de suspendare a actelor normative pînă la soluționarea de către Curtea Constituțională a cauzei în fond cu emiterea unei decizii sau hotărâri definitive, dacă aceste acte normative vizează: a) suveranitatea și puterea de stat; b) drepturile și libertățile fundamentale ale omului; c) democrația și pluralismul politic; d) separația și colaborarea puterilor; e) principiile fundamentale privind proprietatea; f) unitatea poporului și dreptul de identitate; g) securitatea economică sau financiară a statului; h) alte domenii pentru care Curtea Constituțională consideră necesară suspendarea acțiunii actului contestat, în vederea evitării prejudiciilor și consecințelor negative iminente; precum și actele cu caracter individual emise de Parlament, Președintele Republicii Moldova sau de Guvern, care se referă la persoanele oficiale de stat exponente ale unui interes public și/sau politic deosebit.

Prin aceleași articole, Înalțul For Legislativ, a stabilit limite temporare Curții Constituționale pentru a se expune asupra fondului cauzei dacă s-a dispus suspendarea acțiunii actului normativ contestat. Astfel, conform articolului 25¹ al Legii cu privire la Curtea Constituțională și articolului 7¹ al Codului jurisdicției constituționale „*În cazul suspendării acțiunii actului normativ contestat, Curtea Constituțională va examina, în fond, sesizarea într-un termen rezonabil, care nu va depăși 15 zile de la înregistrare. În caz de necesitate, Curtea Constituțională poate decide, argumentat, prelungirea termenului de 15 zile cu încă maximum 15 zile.*”.

Raționamentele reținute de Curte pentru declararea neconstituțională a prevederilor ce țin de termenii de procedură se rezumă la următoarele aspecte:

„86. Eficacitatea acțiunii Curții, exercitată în conformitate cu competența stabilită prin articolul 135 din Constituție, ca și în cazul oricăror litigii sau procese, este indisolubil legată de respectarea unor termene rezonabile. În caz contrar, jurisdicția constituțională ar risca să devină una iluzorie.

87. Rezonabilitatea termenelor se determină în funcție de mai mulți factori: complexitatea cauzei, comportamentul instanței, comportamentul părților, comportamentul altor autorități implicate.

90. În general, reglementarea termenelor de examinare și a procedurilor Curții Constituționale prin legi emise de Parlament vine în contradicție cu principiul independenței Curții. În practica altor state, normalitatea constă în autonomia regulamentară a Curții, aceasta având dreptul să-și aprobe propriile regulamente de procedură. În mod similar, Curtea Europeană a Drepturilor Omului își adoptă propriul regulament de procedură.

91. În acest context, **stabilirea unor termene excesiv de restrânse a fortiori afectează independența Curții și riscă să compromită examinarea completă a cauzelor și, respectiv, să golească de conținut funcția Curții de garant al Constituției.**

92. Curtea apreciază că nu există argumente obiective și rezonabile de natură să justifice diminuarea în jumătate a termenului general de examinare a sesizărilor și nici introducerea unor noi termene de soluționare a cauzelor aflate pe rolul său.

93. În același context, Curtea observă că alin. (6) al articolelor 25/1 din Lege și 7/1 din Cod dispun că, în cazul suspendării acțiunii actului normativ contestat, Curtea Constituțională va examina, în fond, sesizarea într-un termen rezonabil, care nu va depăși 15 zile de la înregistrare. În caz de necesitate, Curtea Constituțională poate decide, argumentat, prelungirea termenului de 15 zile cu încă maximum 15 zile.

94. Astfel, deși consacră noțiunea de „termen rezonabil”, aceeași normă fixează acest termen la un maxim de 15 zile. Sub acest aspect, norma consacră un nonsens juridic, dovedind un mod deficitar și imprecis de redactare.”.

2. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

Avînd în vedere argumentele Curții Constituționale și soluția expusă în Hotărîrea nr. 18 din 2 iunie 2014 pentru controlul constituționalității Legii nr. 109 din 3 mai 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea cu privire la Curtea Constituțională și Codul jurisdicției constituționale) (statutul judecătorilor, competențele și procedura Curții Constituționale), Ministerul Justiției a elaborat proiectul Legii pentru modificarea unor acte legislative.

Proiectul de Lege propune excluderea din articolul 25¹ alineatul (6) al Legii cu privire la Curtea Constituțională și articolul 7¹ alineatul (6) al Codului jurisdicției constituționale a textului „*care nu va depăși 15 zile de la înregistrare. În caz de necesitate, Curtea Constituțională poate decide, argumentat, prelungirea termenului de 15 zile cu încă maximum 15 zile.*”, declarat neconstituțional de Curtea Constituțională prin Hotărîrea nr. 18 din 2 iunie 2014.

3. Fundamentarea economico-financiară.

Proiectul nu necesită acordarea de mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat.

4. Impactul proiectului.

Prin proiectul Legii pentru modificarea unor acte legislative se urmărește aducerea în concordanță a prevederilor Legii cu privire la Curtea Constituțională și Codului jurisdicției constituționale cu Hotărîrea Curții Constituționale nr. 18 din 2 iunie 2014.